

STRATEGIA ROZWOJU GMINY DOBRÓŃ NA LATA 2008-2015

Opracowanie:

MSR

**Budynek ARTERION, lok. 34
90-223 Łódź, ul. Rewolucji 1905r. 82
tel. 042-299-91-48, fax. 042-299-91-49
www.msr2.pl biuro@msr2.pl**

Dobroń, luty 2008

SPIS TREŚCI

I.	<i>Wprowadzenie</i>	5
II.	<i>Przebieg procesu planowania strategicznego w gminie Dobroń</i>	6
III.	<i>Metodyka procesu planowania strategicznego w gminie Dobroń</i>	7
IV.	<i>Opis stanu obecnego</i>	10
1.	Przestrzenne i ekologiczne uwarunkowania rozwoju gminy	10
1.1.	Położenie i powiązanie gminy z otoczeniem	10
1.2.	Warunki naturalne	10
1.3.	Struktura gruntów gminy (stan na 31.XII.2007)	12
1.4.	Historia i zabytki	12
1.5.	Zagrożenia i ochrona środowiska przyrodniczego	13
2.	Demografia (stan na 31.XII.2007)	14
3.	Struktura gospodarcza (stan na 31.XII.2007)	14
3.1.	Mienie komunalne (stan na 31.XII.2007)	16
3.2.	Współpraca z zagranicą	16
4.	Rolnictwo	16
4.1.	Produkcja roślinna (stan na 31.XII.2007)	17
4.2.	Produkcja zwierzęca (stan na 31.XII.2007)	17
5.	Infrastruktura społeczna	18
5.1.	Służba zdrowia	18
5.2.	Szkolnictwo	18
5.3.	Kultura	18
5.4.	Sport, turystyka i rekreacja	19
5.5.	Pomoc społeczna	20
5.6.	Budownictwo mieszkaniowe	20
6.	Infrastruktura techniczna	20
6.1.	Sieć wodociągowa (stan na 31.XII.2007)	20
6.2.	Gazyfikacja (stan na 31.XII.2007)	21
6.3.	Gospodarka ściekowa (stan na 31.XII.2007)	21
6.4.	Sieć teleinformatyczna i energetyczna (stan na 31.XII.2007)	21
6.5.	Gospodarka odpadami	22
6.6.	Drogownictwo (stan na 31.XII.2007)	22
6.7.	Bezpieczeństwo	23
7.	Budżet gminy	24
V.	<i>Analiza zasobów gminy i otoczenia zewnętrznego (SWOT)</i>	25
1.	Analiza ogólna	25
2.	Analiza głównych problemów	27
VI.	<i>Plan operacyjny dla strategii rozwoju gminy Dobroń</i>	27

---

1. Misja gminy	27
2. Kierunki rozwoju.....	28
3. Cele strategiczne.....	28
4. Cele operacyjne	28
5. Zadania	29
VII. Kierunek rozwoju I - Przedsiębiorczość.....	30
1. Cel strategiczny - Rozwój lokalnej przedsiębiorczości.....	30
1.1. Wspieranie działań na rzecz rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości	30
1.2. Tworzenie oferty terenów i obiektów przeznaczonych do inwestowania.....	30
VIII. Kierunek rozwoju II – Turystyka i rekreacja	31
2. Cel strategiczny - Poprawa atrakcyjności turystycznej i rekreacyjnej	31
2.1. Opracowanie strategii rozwoju turystyki wiejskiej na terenie gminy	31
2.2. Stymulowanie rozwoju infrastruktury turystycznej, rekreacyjnej i sportowej w gminie	31
2.3. Intensyfikacja działań służących rozwojowi agroturystyki.....	31
IX. Kierunek rozwoju III – Infrastruktura techniczna	31
3. Cel strategiczny - Rozwój i poprawa funkcjonowania infrastruktury technicznej	31
3.1. Rozwój infrastruktury wodno-kanalizacyjnej.....	31
3.2. Poprawa lokalnych warunków komunikacyjnych.....	32
3.3. Usprawnienie systemu gospodarki odpadami.....	32
3.4. Rozwój infrastruktury społeczeństwa informacyjnego	32
3.5. Modernizacja i poprawa funkcjonowania systemu energetycznego	32
3.6. Rozszerzenie i poprawa usług telekomunikacyjnych.....	33
X. Kierunek rozwoju IV - Środowisko.....	33
4. Cel strategiczny - Ochrona środowiska naturalnego	33
4.1. Właściwe użytkowanie, ochrona i kształtowanie żywych zasobów przyrody	33
4.2. Ochrona gleb przed degradacją	33
4.3. Ochrona zasobów wód powierzchniowych.....	33
4.4. Ochrona powietrza atmosferycznego.....	34
4.5. Realizacja programu usuwania i utylizacji pokryć dachowych i innych elementów zawierających azbest (np. eternit).....	34
XI. Kierunek rozwoju V - Społeczeństwo	34
5. Cel strategiczny – Poprawa jakości życia mieszkańców	34
5.1. Poprawa bazy lokalowej oraz poziomu wyposażenia szkół gminnych.....	34
5.2. Wzrost poziomu bezpieczeństwa socjalnego i publicznego mieszkańców.....	34
5.3. Podejmowanie działań ułatwiających osobom bezrobotnym i pracującym podwyższenie kwalifikacji zawodowych oraz rozwój przedsiębiorczości młodzieży	35
5.4. Wspieranie i rozwój aktywności społecznej mieszkańców gminy, w tym dzieci i młodzieży	35
5.5. Kulturowanie i rozwój kultury.....	35
XII. Kierunek rozwoju VI – Zarządzanie gminą.....	36

---

6. Cel strategiczny - Doskonalenie zarządzania gminą	36
6.1. Podnoszenie kwalifikacji urzędników	36
6.2. Poprawa przepływu informacji na zewnątrz i wewnątrz Urzędu Gminy	36
6.3. Działania na rzecz zwiększenia wpływów własnych do budżetu i z innych źródeł	36
6.4. Działania na rzecz pozyskiwania zewnętrznych środków pomocowych na rozwój gminy	36
XIII. Kierunek rozwoju VII – Rolnictwo	36
7. Cel strategiczny - Rozwój obszarów wiejskich Gminy Dobroń	36
7.1. Poprawa efektywności ekonomicznej i produktywności gospodarki rolnej w gminie.....	36
7.2. Rozwój rynku szkoleń rolniczych i pozarolniczych.....	37
7.3. Upowszechnianie rolnictwa ekologicznego w gospodarstwach o mniejszym areale i potencjale rolnym.....	37
XIV. Wdrażanie Strategii Rozwoju Gminy Dobroń - rekomendacje.....	37
1. Poziom organizacyjny	38
2. Poziom merytoryczny	38
2.1. Przeglądy strategiczne i aktualizacja Strategii.....	39
2.2. Monitoring strategii	40
3. Poziom społeczny	43
3.1. Pozyskiwanie akceptacji społecznej dla zadań i projektów strategicznych	43
3.2. Uzyskiwanie poparcia zewnętrznego.....	43

I. Wprowadzenie

Niniejsza **Strategia Rozwoju Gminy Dobroń na lata 2008-2013** powstała z potrzeby stworzenia nowej Strategii, wobec opracowanej jeszcze w 1997 r. (aktualizowanej w 2003 r.) Opracowanie nowej strategii podyktowane było wymogiem nowej sytuacji społeczno-gospodarczej gminy, regionu łódzkiego i Polski, związanej głównie z wstąpieniem naszego kraju do Unii Europejskiej oraz rozpoczęciem nowego okresu programowania funduszy strukturalnych na lata 2007-2013.

Okres realizacji Strategii Rozwoju Gminy Dobroń przyjęto na lata 2008-2015, zatem wpisuje się ona w obecny okres programowania budżetu Unii Europejskiej (lata 2007-2013). Zgodnie z zasadą „n+2” projekty unijne zakontraktowane do końca 2013 r. będą mogły być realizowane do końca 2015 r.

Strategia Rozwoju Gminy Dobroń na lata 2008-2015 jest dokumentem kierunkowym, mającym ułatwić władzom gminy formułowanie zadań do realizacji między innymi przy wykorzystaniu funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.

Proces przygotowania Strategii Rozwoju Gminy Dobroń na lata 2008-2015 oparto na następujących założeniach:

- 1) Zachowanie ciągłości procesu planowania strategicznego:
  - a) ocena zadań zrealizowanych
  - b) analiza barier w realizacji aktualnej strategii
  - c) identyfikacja nowych zadań strategicznych
- 2) Dostosowanie zapisów strategii do nowych uwarunkowań społeczno-gospodarczych:
  - a) funkcjonowanie Polski w Unii Europejskiej
  - b) wymogi funduszy strukturalnych Unii Europejskiej
  - c) założenia planów rozwoju na szczeblu krajowym (m.in. Narodowy Plan Rozwoju na lata 2007-2013)
  - d) założenia planów rozwoju na szczeblu regionalnym (m.in. Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego na lata 2007-2020)
  - e) zmiany w najbliższym otoczeniu gminy
- 3) Aktywizacja i kontynuacja współpracy środowisk lokalnych gminy – spełnienie zasady partnerstwa w procesie planowania rozwoju lokalnego

Niniejsza Strategia jako długofalowy program rozwoju gminy jest jednocześnie dokumentem spójnym ze średniookresowym Planem Rozwoju Lokalnego Gminy Dobroń (na lata 2004-2013).

Strategia stanowi także dokument bazowy dla opracowania innych dokumentów średniookresowych niezbędnych w procesie aplikowania po fundusze strukturalne Unii Europejskiej.

Prace związane z przygotowaniem Strategii Rozwoju Gminy Dobroń na lata 2008-2015 przeprowadzono w okresie grudzień 2007 r. – luty 2008 r., zgodnie z umową podpisaną pomiędzy Gminą Dobroń, a firmą MSR z Łodzi.

Konsultanci firmy MSR pragną złożyć gorące podziękowania, za poświęcony czas oraz wysiłek merytoryczny wszystkim osobom z Gminy Dobroń zaangażowanym w tworzenie niniejszego dokumentu.

II. Przebieg procesu planowania strategicznego w gminie Dobroń

1) Konsultacje z władzami gminy – styczeń 2008 r.

Cele konsultacji:

- przedstawienie zakresu danych i informacji niezbędnych do przygotowania Strategii
- prezentacja zakresu prac w ramach opracowywania Strategii i omówienie kluczowych elementów dokumentu

2) Konsultacje społeczne – 22 stycznia 2008

Cele konsultacji:

- przedstawienie wstępnej wersji Strategii
- weryfikacja priorytetowych kierunków rozwoju gminy i zagadnień strategicznych w poszczególnych kierunkach
- weryfikacja zadań dla Strategii

3) Konsultacje z władzami gminy – luty 2008 r.

Cele konsultacji:

- przedstawienie wyniku konsultacji społecznych
- przedstawienie wyników prac strategicznych
- weryfikacja zapisów Strategii
- akceptacja Strategii Rozwoju Gminy Dobroń na lata 2008-2015

III. Metodyka procesu planowania strategicznego w gminie Dobroń

Przyjęta metodyka procesu weryfikacji i aktualizacji Strategii Rozwoju Gminy Dobroń na lata 2008-2015 oparta została na partnersko-eksperymentalnym modelu budowy planów strategicznych, w pełni oddającym oczekiwania krajowych oraz unijnych instytucji wspomagających rozwój samorządów w Polsce.

Organizacja procesu

Wszystkie etapy planowania strategicznego są istotne, jednakże dwa z nich mają zasadnicze znaczenie: organizacja procesu oraz tworzenie planów operacyjnych.

Ten ostatni etap stanowi zwieńczenie wszystkich wysiłków. Jeśli jednak proces nie jest dobrze zorganizowany w momencie startu, wszystkie późniejsze działania stają się trudniejsze, a przebieg samego procesu może zostać poważnie zakłócony.

Etap pierwszy to tak zwane „zaplanowanie planowania”, czyli *plan for planning*.

Władze Gminy Dobroń uznały, że proces planowania długofalowego rozwoju gminy powinien być wspierany zarówno przez konsultantów zewnętrznych, jak również przez lokalne grupy społeczne i gospodarcze. Wspólne było zatem przekonanie, iż do prac nad aktualizacją strategii należy zaangażować także środowisko lokalne. Wybrano metodę konsultacji społecznych.

Zaproponowano także utworzenie Konwentu Strategicznego dla potrzeb nadzoru realizacji i ewentualnej aktualizacji Strategii. Jest to ciało doradcze i kontrolujące w zakresie realizacji i aktualizacji Strategii, w skład którego wchodzić powinni np. przedstawiciele władz gminy, radni i urzędnicy samorządowi, a także reprezentanci lokalnych przedsiębiorców, instytucji oraz organizacji pozarządowych. Ostatecznie rolę Konwentu Strategicznego Gminy Dobroń powierzono Radzie Gminy Dobroń, w której skład wchodzi przedstawiciele wszystkich zainteresowanych stron, która na dorocznych sesjach będzie zajmować się kwestiami poświęconymi realizacji Strategii.

Stworzenie Misji Gminy

Kluczowym elementem każdej strategii rozwoju jest Misja – naczelny kierunek rozwoju gminy. Uznano, iż Misja Gminy Dobroń zawarta w niniejszej strategii najlepiej oddaje aspiracje władz oraz mieszkańców i służy długofalowemu rozwojowi gminy.

Analiza uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych – analiza strategiczna przeprowadzona metodą SWOT

Kolejnym ważnym elementem prac nad strategią rozwoju była analiza zasobów wewnętrznych Gminy Dobroń (silne i słabe strony) oraz analiza otoczenia zewnętrznego pod kątem szans i zagrożeń dla jej dalszego rozwoju. W tym celu przeprowadzono analizę SWOT, która stała się podstawą do zidentyfikowania i sformułowania podstawowych problemów i zagadnień strategicznych.

Pomocniczo wykorzystano także elementy analizy PESTER, dzięki której zidentyfikowano i uszczegółowiono trendy płynące z otoczenia zewnętrznego (politycznego, ekonomicznego, społecznego, technologicznego, ekologicznego oraz prawnego).

Identyfikacja kierunków rozwoju gminy

Zasadniczym elementem tworzenia niniejszej Strategii stało się zidentyfikowanie głównych kierunków rozwoju gminy Dobroń, czyli tych obszarów działalności samorządu lokalnego, które powinny stać się kołem zamachowym dla jego rozwoju. Określanie kierunków rozwoju zrealizowano dając szansę na pracę w zespołach i na sesji plenarnej. Dzięki temu umożliwiono całościową refleksję nad szansami i perspektywami rozwoju Gminy Dobroń.

W efekcie – opierając się na specyfice gminy – zidentyfikowano kierunki rozwoju oraz przypisano do każdego z nich zagadnienia strategiczne, czyli kluczowe dla długofalowego rozwoju gminy, działania.

Plany operacyjne – cele strategiczne, cele operacyjne, zadania

Kolejnym etapem było sformułowanie zadań, będących zasadniczą częścią planów operacyjnych każdej strategii rozwoju. Konsultanci MSR podeszli do tego etapu w dwojaki sposób.

Po pierwsze dokonali przeglądu zadań wynikających ze strategii z 1997 r. (aktualizacja w 2003 r.), eliminując zadania zrealizowane i inicjując debatę nad zadaniami nie wdrożonymi, a realnymi do zamieszczenia w aktualizowanym dokumencie Strategii.

Po drugie, wykorzystując metodę „burzy mózgów” uzyskiwali propozycje nowych zadań, odpowiadających aktualnym i przyszłym potrzebom społeczności gminy Dobroń. Konsultanci MSR dysponując wiedzą zdobytą na spotkaniach z Władzami Gminy oraz mieszkańcami, a także pogłębionymi informacjami o gminie Dobroń i otoczeniu zewnętrznym, dopełnili pozostałe elementy planów operacyjnych dla każdego z kierunków rozwoju, czyli

sformułowali cele strategiczne i cele operacyjne. Kierunki rozwoju gminy zostały powiązane z celami Strategii Rozwoju Województwa Łódzkiego na lata 2007-2020, z Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Łódzkiego na lata 2007-2013 oraz pozostałymi Programami Operacyjnymi.

Plany operacyjne zostały następnie zweryfikowane przez Władze Gminy, których opinie i uwagi posłużyły do stworzenia ostatecznej wersji Strategii Rozwoju Gminy Dobroń na lata 2008-2015.

Strategia, będąc dokumentem perspektywicznym i długofalowym, ale jednocześnie zawierającym określone priorytety i kierunki rozwoju, z pewnością będzie ulegać dalszym modyfikacjom i aktualizacjom przez cały okres wdrażania. W momencie przygotowania Strategii, przyjęte kierunki działań wydają się stwarzać najwięcej możliwości na dynamiczny rozwój gminy.

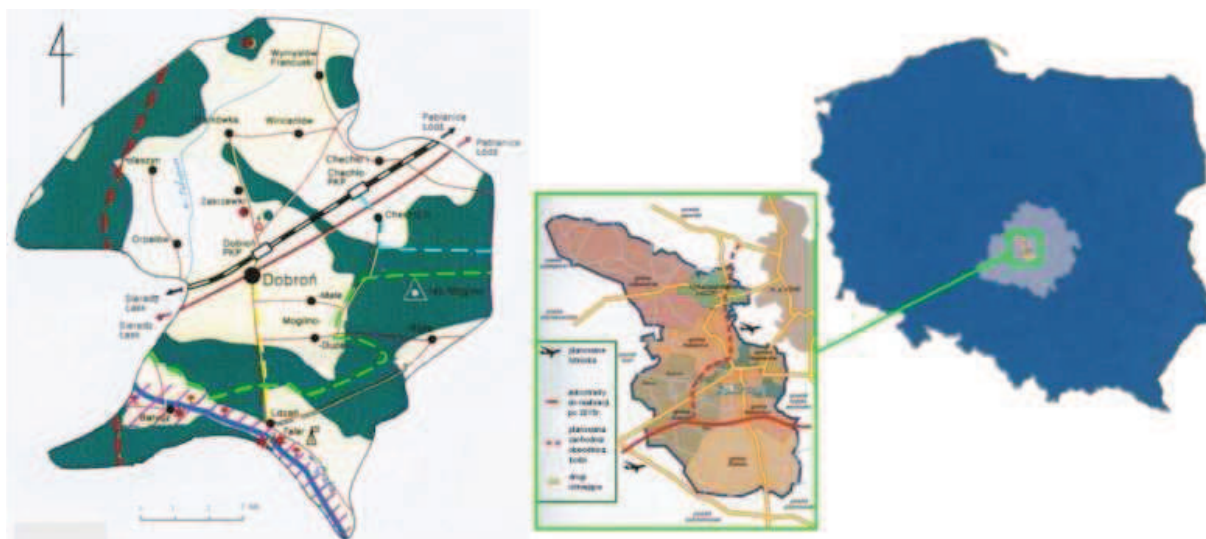

IV. Opis stanu obecnego

1. Przestrzenne i ekologiczne uwarunkowania rozwoju gminy

1.1. Położenie i powiązanie gminy z otoczeniem

Gmina Dobroń położona jest w powiecie pabianickim, w województwie łódzkim. W obrębie województwa od zachodu i południa graniczy z powiatem łaskim, zaś od wschodu i północy z gminami Pabianice i Dłutów. Gmina podzielona jest na 18 sołectw, w skład których wchodzi 25 wsi.

Gmina posiada dobre połączenia drogowe i kolejowe. Przez teren gminy przebiega droga krajowa nr 14, która daje gminie bezpośrednie połączenie z aglomeracją łódzką oraz poprzez Łask i Zduńską Wolę z Sieradzem. Komunikacja samochodowa PKS łącząca gminę z ościennymi ośrodkami miejskimi oraz Łodzią i Sieradzem jest bardzo dobra. Istnieje również komunikacja autobusowa wewnątrz gminy i połączenie takie posiada wieś Barycz oraz w okresie letnim wieś Ldzań. Z Dobronia i Chechła istnieją bezpośrednie połączenia kolejowe z Łodzią, Łowiczem, Zduńską Wolą, Sieradzem, Kaliszem, Wrocławiem i Częstochową. Połączenia komunikacyjne o dość dużej częstotliwości korzystnie wpływają na rozwój gospodarczy gminy.

1.2. Warunki naturalne

Gmina Dobroń położona jest w obrębie Wysoczyzny Łaskiej. Na krajobraz gminy składają się formy dolinne, płaskie i faliste wysoczyzny, wały wydymowe i zagłębienia bezodpływowe. Teren gminy przedstawia rzeźbę polodowcową o charakterze wysoczyznowym, silnie zdenudowaną, płaską (o spadkach poniżej 2%), położoną średnio na wysokości od 180 do 185 m npm, lekko nachyloną ze wschodu na zachód, ponacinaną formami dolinnymi

i urozmaiconą płaskimi obniżeniami powytopiskowymi. Zachodnia część gminy rozcina z północy na południe (od wsi Markówka do wsi Mogilno Duże) dolina wód roztopowych, o szerokim (od 800 do 1400 m), płaskim dnie, wykorzystywanym wspólnie przez rzekę Pałusznicę. W południowo-zachodniej części gminy przebiega dolina rzeki Grabi. We wschodniej części gminy, od miejscowości Dobroń w kierunku południowo-wschodnim do wsi Róża, ciągnie się pas wydm parabolicznych i wałowych o zróżnicowanych wysokościach względnych od 3-18 m, stromych zboczach, których spadki często przekraczają 10%. Duże skupiska wydm znajdują się także na południe od wsi Barycz oraz na południe od wsi Mogilno Duże. Ukształtowanie powierzchni gminy bardzo silnie warunkuje jej układ funkcjonalno-przestrzenny a przewaga terenów o niewielkim nachyleniu stwarza predyspozycje dla rozwoju funkcji rolniczej, jak również rozwoju sieci osadniczej.

W dolinie Grabi rzeka przepływa przez południową część gminy na odcinku 10 km — ma krajobraz wciąż zbliżony do naturalnego i przez to ma być objęta ochroną prawną o regionalnej randze użytku ekologicznego.

Najcenniejsze przyrodniczo i krajobrazowe obszary są chronione przed narastającym wpływem antropopresji. W większości są one objęte ochroną prawną o randze obszarów chronionego krajobrazu.

Na terenie gminy Dobroń znajduje się 3 488 ha lasów państwowych oraz 559 ha lasów prywatnych – procent zalesienia gminy wynosi 42,9.

Na terenie gminy Dobroń wydzielono zespoły przyrodniczo-krajobrazowe:

- „Dolina Grabi” - w którym ochroną objęto zespoły łąkowe z unikalnymi gatunkami roślin oraz zbiorowiska leśne.
- „Mogilno” - stanowiący ochronę wydm z pokrywającym je drzewostanem sosnowym, pełniącym funkcję lasu drzewochronnego.
- „Dobroń” - zawierający śródleśny krajobraz wydm i torfowisk z cennymi zbiorowiskami roślinności torfowiskowej o różnym stadium sukcesji.

Na terenie leśnictwa Mogilno i Poleszyn bagna śródleśne i przyleśne uznano za użytki ekologiczne. Wśród pomników przyrody na terenie gminy ochroną objęto: dęby szypułkowe, grab zwyczajny, lipy drobnolistne, wiąz szypułkowy, klon zwyczajny oraz bagno, naturalne ekosystemy bagienne i zespoły przyrodniczo – krajobrazowe.

Fauna leśna na terenie gminy Dobroń jest dość bogata. Grupa zwierząt łownych reprezentowana jest przez jelenie, sarny, dziki i daniele. Zwierzyna drobna bytująca na tym

terenie to zające, lisy, kuny, borsuki, bobry, jenoty i piżmaki. Przedstawicielami ptactwa są: bażanty, kuropatwy, słonki, kaczki i czaple.

Zasoby złóż surowców użytecznych na terenie gminy występują w postaci:

- złóż piasków – stanowiące fragment złoża Teodory (na południe od Baryczy) oraz niewielkie zasoby o znaczeniu lokalnym (Mogilno Duże i Ldzań)
- złoża opoki wapnistej i odwodnionej kredy górnej – na zachód od Dobronia
- złoża wapieni – na południe od Mogilna Dużego

Na terenie gminy nie ma złóż surowców naturalnych o znaczeniu przemysłowym.

Ujęcie w Markówce (wody podziemne poziomu kredowego) czerpie wodę dla wodociągu gminnego. Projektowany na rzece Grabi zbiornik wodny „Ldzań” miałby za zadanie pokryć przysze zwiększone zapotrzebowanie na wodę oraz pełnić funkcje rekreacyjną.

1.3. Struktura gruntów gminy (stan na 31.XII.2007)

Powierzchnia ogólna gminy Dobroń wynosi 9 437 ha i stanowi 0,52% powierzchni woj. łódzkiego oraz 19,22% powierzchni powiatu pabianickiego.

Na terenie gminy przeważają gleby słabe.

Grunty ome:

- V i VI kl. gleby – 59%
- III i IV kl. gleby – 41%
- brak gleb klasy I i II

Przewagę w gruntach ornych stanowią kompleksy żytnie słabe.

Użytki zielone:

- V i VI kl. – 49%
- III i IV kl. – 51%

Użytki zielone zaliczane są do średnich oraz słabych i bardzo słabych

1.4. Historia i zabytki

Ślady życia ludzkiego na terenie gminy pochodzą z trzeciego tysiąclecia przed naszą erą. W 1982 roku archeolodzy odkryli na terenie cmentarza w Dobroniu osadę z epoki pucharów lejkowatych, składającą się z 5 gospodarstw.

Pierwszym pisemnym przekazem, w którym wymieniono nazwę Dobroń jest akt uposażenia pabianickiego kościoła z 1398 roku informujący o dziesięcinach wsi należących kościołowi. W XV w. istnienie wsi odnotował w swoich kronikach Jan Długosz. W kronikach w latach

1511-1518 wspomniano, że "Dobrun" jest własnością kapituły krakowskiej powiatu szadkowskiego.

W XIV i XV w. przez wieś Poleszyn wiódł trakt królewski.

W 1779 r. wzniesiono kościół i utworzono parafię dobrońską. W 1797 r. dobra dobrońskie kupiła od Saint-Paterne rodzina francuskich emigrantów de Saint Paul h. Casafranca. W 1850 r. sprzedali majątek Maurycemu Mamrothowi, bankierowi z Kalisza. Dobra te nabył Zdzisław Keller, następnie Władysław Kucharski. W 1864 r. utworzono tutaj gminę, której siedzibą była wieś Wymysłów.

Na obszarze gminy znajdują się liczne pamiątki po osadnictwie niemieckim i francuskim z XVIII i XIX wieku, w tym ślady folwarku oraz cmentarze w okolicach wsi Wymysłów Francuski.

Na przełomie XIX i XX w. nastąpił rozwój życia kulturalnego i społecznego. W Dobroniu zorganizowano chór, orkiestrę, straż pożarną, spółdzielnię tkacką, kółko rolnicze. W okresie międzywojennym znajdował się tutaj urząd gminny, wybudowano stację kolejową, Dom Ludowy, szkołę powszechną, przeprowadzono elektryfikację, założono sklep spółdzielczy. W 1929 r. zmieniono nazwę gminy na Dobroń.

Najcenniejszymi zabytkami gminy jest znajdujący się w Dobroniu kościół modrzewiowy św. Wojciecha z 1779 r. oraz drewniana kapliczka z figurką św. Floriana z XVIII w.

Warty zobaczenia jest także zabytkowy drewniany młyn w Talarze (Ldzań).

Dobroń posiada też unikalny park objęty ochroną konserwatorską. Park powstał jako ogród dworskiej siedziby wiejskiej w ostatnich latach XVIII w. Rodzaj założenia w typie krajobrazowym, potocznie nazywanym angielskim (tak jak w renesansie ogrody włoskie, lub w baroku ogrody francuskie) był oryginalny i nowatorski.

W gminie ścisłą ochroną konserwatorską objęty jest także kościół rzymsko-katolicki oraz cmentarz. Znaczna część gminy stanowi obszar archeologicznej ochrony konserwatorskiej

1.5. Zagrożenia i ochrona środowiska przyrodniczego

W gminie Dobroń brak jest ciężkiego przemysłu, który prowadzi do znaczącej degradacji środowiska. Istnieje jednak szereg czynników, które wpływają niekorzystnie na stan środowiska przyrodniczego gminy:

- bliskie sąsiedztwo aglomeracji łódzkiej
- intensywny rozwój budownictwa mieszkaniowego oraz lotniskowego
- przemysł i drobna wytwórczość na terenie gminy

- przebieg drogi krajowej nr 14 przez teren gminy

Gmina jest jednym z sygnatariuszy „Porozumienia w sprawie ochrony wód dorzecza Warty”, w ramach którego jest zobowiązana likwidować powstające na jej terenie źródła zanieczyszczeń wody. Obecnie gmina posiada własną oczyszczalnię ścieków oraz sukcesywnie rozbudowuje system kanalizacji sanitarnej.

Utrzymanie dobrego stanu środowiska stanowi jedno z najważniejszych wyzwań na nadchodzące lata, a prowadzenie polityki zrównoważonego rozwoju pozwala znacząco zredukować niekorzystne zjawiska dla środowiska naturalnego.

2. Demografia (stan na 31.XII.2007)

Gmina Dobroń zajmuje powierzchnię 9 437 ha, którą zamieszkuje 6 821 mieszkańców, w tym 3 316 mężczyzn i 3 505 kobiet. Stanowi to 0,27 % ludności województwa łódzkiego oraz 5,73% ludności powiatu pabianickiego.

Przyrost naturalny w gminie jest ujemny, na co wskazują prowadzone w gminie statystyki. Mimo spadku urodzeń, w ostatnich latach liczba ludności ulega zwiększeniu. Jest to spowodowane napływem nowych mieszkańców związanym z rozwojem budownictwa mieszkaniowego na terenie gminy. Ogólna liczba ludności w gminie z roku na rok zwiększa się i z analizy ostatnich kilku lat widać wyraźnie tendencję wzrostową.

Poniżej przedstawiono podział mieszkańców gminy na grupy wg wieku:

- 0-17 lat : 1 386 osób (20,3%)
- 18-64 lata : 4 519 osób (66,3%)
- powyżej 65 lat : 916 osób (13,4%)

Powyższe wartości są porównywalne do średniej w województwie.

Średnia gęstość zaludnienia wynosi 72 osoby na km², wobec średniej 141 osób na km² w województwie, co wskazuje na stosunkowo niski stopień zaludnienia gminy.

Bezrobocie w gminie wynosi 251 osób, czyli ok. 5,5 % ludności wieku produkcyjnego wobec 11,4% średniej w województwie. Wskaźnik ten w ostatnich latach systematycznie spada i jest jednym z najniższych w regionie.

3. Struktura gospodarcza (stan na 31.XII.2007)

Na terenie gminy działa 438 podmiotów gospodarczych. Daje to liczbę 64,2 na 1 000 mieszkańców wobec średniej w województwie wynoszącej 93,8.

Znacząca większość przedsiębiorstw to firmy małe, prowadzone przez rodziny lub zatrudniające mniej niż 10 pracowników. Największymi zakładami na terenie gminy są:

- Jantóń spółka akcyjna i spółka komandytowa – produkcja win (Dobroń)
- Mikłasz spółka z o.o. – producent mrożonek (Dobroń)
- Kilargo Spółka z o.o.- zakład produkcji lodów (Chechło Pierwsze)
- Przedsiębiorstwo odzieżowe Korczak Spółka z o.o.- producent odzieży roboczej (Chechło Drugie)
- Mykogen – wytwórnia podłoża do uprawy pieczarek (Orpelów)
- Skoda Bednarek – salon samochodowy oraz autoryzowana stacja obsługi (Dobroń)
- Fabryka Mebli Biurowych i Kuchennych Kolor 2 (Dobroń)
- COEMI Sp. jawna – producent bielizny (Chechło Pierwsze)
- STAL PLAST – produkcja części metalowych do urządzeń (Chechło Drugie)
- Przedsiębiorstwo Handlowe IRBUD – hurtownia materiałów budowlanych (Chechło Drugie)
- PPH ANKOR – przetwórstwo warzywno- mięsne (Róża)
- Precyzmet – producent obudów metalowych (Chechło Drugie)

Na terenie gminy wyróżnić można 4 podstawowe kierunki działalności:

- rolnictwo
Prowadzone praktycznie we wszystkich sołectwach gminy, w mniejszym stopniu w Dobroniu oraz Chechle. Całkowity brak rolnictwa w Przygoniu.
- budownictwo mieszkaniowe
Szczególnie duży rozwój budownictwa mieszkaniowego, niezwiązanego z rolnictwem, zaobserwować można w Dobroniu, Chechle oraz w części Orpelowa
- rekreacja
Rozwinięta szczególnie na terenach przy lasach nad Grabią we wsiach Kolonia Ldzań, Morgi oraz Barycz
- wytwórczość i przedsiębiorczość
Zakłady produkcyjne i usługowe (w tym rzemieślnicze) działają na całym terenie gminy, ze szczególnym nasileniem występowania w Dobroniu i Chechle.

3.1. Mienie komunalne (stan na 31.XII.2007)

Gmina posiada bardzo niewiele własnych terenów przeznaczonych pod zabudowę. Większość takich terenów, które gmina uzyskała po 1990 roku została sprzedana i pozostaje obecnie w rękach prywatnych.

Stan mienia komunalnego obejmuje 37,53 ha terenów, w tym:

- przeznaczone pod zabudowę: 1,69 ha
- zabudowane: 9,27 ha
- usługi publiczne: 6,38 ha
- drogi: 5,59 ha
- Inne (cmentarze, uprawy, itp.): 14,60 ha

3.2. Współpraca z zagranicą

Gmina Dobroń od wielu lat utrzymuje przyjacielskie kontakty z niemiecką gminą Dörpen. Nawiązały się one w sposób niezamierzony, gdy w latach 1940-46 na mieszkańców gminy Dobroń i okolic narzucony został obowiązek pracy przymusowej w gminie Dörpen. Pomimo ówczesnych tragicznych okoliczności możliwe było jednak zaistnienie międzyludzkich stosunków. Z okazji obchodów 1125 – lecia swojego istnienia w 1979r. Gmina Dörpen zaprosiła byłych robotników przymusowych z okresu II Wojny Światowej do wzięcia udziału w uroczystościach.

Ponowne spotkanie odnowiło dawne kontakty, które umocniły się jeszcze dzięki zorganizowanej przez gminę Dörpen akcji pomocy w trudnym okresie politycznych przemian w 1981 roku.

W 1993 roku nastąpiło podpisanie oficjalnej umowy o zawarciu partnerstwa pomiędzy gminami, rok później władze obu gmin podpisały porozumienie o współpracy. Od tego czasu rozwijana jest współpraca w zakresie kultury, sportu, kontaktów młodzieżowych, ochrony środowiska, rolnictwa oraz działalności gospodarczej.

4. Rolnictwo

Gmina Dobroń z racji swojego położenia geograficznego, posiada sprzyjające warunki dla produkcji rolniczej. Mniej sprzyjające są warunki glebowe oraz wilgotnościowe. Średni wskaźnik bonitacji gleb wynosi 0,81.

Na terenie gminy dominują gospodarstwa małe (do 10 ha) co przekłada się na niską rentowność produkcji rolnej.

Struktura gruntów gminy przedstawia się następująco (stan na 31.XII.2007):

- użytki rolne: 49,4% (4 663 ha), w tym:
  - grunty orne: 65,2% (3 039 ha)
  - użytki zielone: 34,4% (1 603 ha)
  - sady: 0,4% (21 ha)
- lasy: 42,9% (4 047 ha)
- nieużytki: 1,2% (117 ha)
- inne: 7,1% (672 ha)

4.1. Produkcja roślinna (stan na 31.XII.2007)

O strukturze zasiewów w gminie decydują przede wszystkim warunki glebowe. Słaba bonitacja gleb w połączeniu z najwyższym zurbanizowaniem na terenach o wyższych klasach gruntów determinuje następującą strukturę upraw:

- zboża: 1 700 ha (84,9 %) – dominująca uprawa mieszanki zbożowej
- ziemniaki: 100 ha (5%)
- pastewne: 172 ha (8,6%)
- warzywa: 9 ha (0,5%)
- pozostałe: 21 ha (1%)

4.2. Produkcja zwierzęca (stan na 31.XII.2007)

Kierunki użytkowania gruntów oraz struktura zasiewów dają możliwości rozwoju dla produkcji zwierzęcej - użytki zielone stanowią ponad 1/3 wszystkich użytków rolnych, a uprawy roślin pastewnych sięgają prawie 10% upraw. Stanowi to dobrą bazę do utrzymania optymalnego pogłowia bydła oraz trzody chlewnej. Tutaj również zaobserwować można spadek opłacalności produkcji oraz pojawiające się problemy ze zbytem.

Na terenie gminy dobrze rozwinięte jest także drobiarstwo, niezwiązane bezpośrednio z użytkowaniem gruntów.

- bydło: 2 165 szt, w tym krowy: 1 294 szt
- trzoda chlewna: 1 921 szt, w tym lochy: 207 szt
- drób: 130 000 szt, w tym:

- nioski: 25 000 szt
- brojlery: 100 000 szt
- gęsi: 500 szt
- inne: 4 500 szt.

5. Infrastruktura społeczna

Infrastruktura społeczna gminy zlokalizowana jest we wsi gminnej – Dobroniu. Działają tam Gminny Ośrodek Zdrowia, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminny Ośrodek Kultury, przedszkole, poczta oraz bank.

Gminna Biblioteka Publiczna w Dobroniu posiada swoją filię w Chechle.

5.1. Służba zdrowia

Na terenie gminy, w Dobroniu, działa ośrodek zdrowia prowadzący usługi w zakresie leczenia ogólnego (interna, pediatria, stomatologia oraz ginekologia), analityki medycznej (w ograniczonym zakresie) oraz rehabilitacji (gabinet).

W gminie nie ma lekarzy specjalistów. W razie konieczności mieszkańcy dojeżdżają do miast – głównie do Pabianic, Łasku i Łodzi.

Funkcjonują 2 prywatne gabinety internistyczne oraz jeden stomatologiczny (stan na 31.XII.2007).

5.2. Szkolnictwo

Na terenie gminy działają 3 szkoły podstawowe oraz gimnazjum, które tworzy, wraz z liceum ogólnokształcącym, Zespół Szkół im. Jana Długosza w Dobroniu.

5.3. Kultura

Dobroń to prężny, posiadający długoletnie tradycje, ośrodek kultury. W 1880 r. powstała biblioteka dzieł pisarzy polskich, w 1886 r. Towarzystwo Śpiewacze "Lutnia", a w 1902 r. orkiestra dęta.

W Gminnym Ośrodku Kultury w Dobroniu, prowadzą swoją działalność:

- **orkiestra dęta, działająca od 1902 roku**
- **założony w 1958 roku Zespół Pieśni i Tańca "Dobroń" (działający w kilku zespołach)**
- **zespół muzyki rozrywkowej "Volare"**

W gminie działa Gminna Biblioteka Publiczna w Dobroniu, z Filią Biblioteczną w Chechle. Obie jednostki mieszczą się w obiektach szkolnych, a ich działalność w całości finansowana jest z budżetu gminy.

5.4. Sport, turystyka i rekreacja

Z uwagi na położenie geograficzne i warunki środowiskowe, gmina posiada doskonałe warunki do rozwoju turystyki i rekreacji, szczególnie w formie wypoczynku weekendowego.

Przez gminę przebiegają 4 szlaki turystyczne. Do atrakcji turystycznych należą m. in:

- mini-zoo (Przygoń)
- gospodarstwo agroturystyczne z możliwością nauki jazdy konnej (Kolonja Ldzań)
- drewniany kościół z XVIII wieku wraz z dzwonnica kościoła parafialnego (Dobroń)
- zabytkowy drewniany młyn na Grabi z dobudowaną śluzą i turbiną wodną z początków XX w. (Talar)
- park w Dobroniu

Tereny leśne obfitują w wiele gatunków grzybów, a rzeka Grabia oraz stawy w Talarze i Wymysłowie oferują znakomite warunki do wędkowania.

Na terenie gminy znajdują się także liczne działki rekreacyjne (głównie w Kolonii Ldzań i Morgach), pole namiotowe (Ldzań) oraz hotel „Unia” (Przygoń). W ogólnej liczbie działek letniskowych 760, ponad połowę stanowią działki zabudowane domkami letniskowymi (474 - stan na 31.XII.2007).

Tereny przeznaczone na budownictwo letniskowe mają łączną powierzchnię 72,8 ha.

Bazę gastronomiczną stanowi restauracja oraz kilka barów gastronomicznych.

W sezonie letnim funkcjonuje „zielona linia” autobusowa z Pabianic do Ldzania.

Na terenie gminy działa kilka obiektów sportowych. Są to:

- boisko sportowe z bieżnią – Publiczne Gimnazjum w Dobroniu
- boisko piłkarskie – LKS Iskra Dobroń
- boiska do siatkówki plażowej:
  - Chechło Drugie
  - Tereny Rekreacyjne Wspólnoty Wiejskiej w Ldzaniu

5.5. Pomoc społeczna

W Dobroniu działa Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, który w ramach zadań zleconych przyznaje zasiłki stałe, okresowe, świadczenia rodzinne i opiekuńcze oraz zaliczkę alimentacyjną. Udziela także pomocy finansowej w postaci zasiłków celowych oraz pomocy rzeczowej głównie w formie dożywiania dzieci i młodzieży z rodzin najuboższych. Świadczy także pomoc w formie usług opiekuńczych. Rocznie z pomocy Ośrodka korzysta ok. 250 rodzin.

W 2005 roku opracowana została, sukcesywnie realizowana, Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Dobroń na lata 2005-2013.

5.6. Budownictwo mieszkaniowe

Na obszarze gminy olbrzymia większość budownictwa mieszkaniowego to budownictwo jednorodzinne. W ostatnim okresie obserwuje się wzrost zainteresowania terenami przeznaczonymi pod tego rodzaju budownictwo. Powierzchnia terenów budownictwa mieszkaniowego, objętych miejscowym planem zagospodarowania, wynosi 375,5 ha (prawie 4% powierzchni gminy), z czego prawie całość dotyczy budownictwa niezwiązanego z prowadzeniem gospodarstwa rolnego (345,5 ha). Wiele działek jest jeszcze w fazie zagospodarowywania. Część terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową nie została jeszcze przez rolników sprzedana.

Liczba wydawanych pozwoleń na budowę budynków mieszkalnych wykazuje tendencję wzrostową.

Na terenie gminy zlokalizowanych jest także 12 budynków komunalnych, z czego 7 to budynki mieszkalne.

6. Infrastruktura techniczna

6.1. Sieć wodociągowa (stan na 31.XII.2007)

Ujęcie wody w Markówce, przy pomocy wybudowanej w 1992 roku kontenerowej stacji uzdatniania wody, zaopatruje w wodę cały wodociąg gminny. Stan zwodociągowania gminy można określić jako bardzo dobry – 97% gospodarstw posiada dostęp do wodociągu. Pozbawione tego dostępu są głównie obszary działek letniskowych oraz wolnostojące budynki mieszkalne.

6.2. Gazyfikacja (stan na 31.XII.2007)

Przebieg sieci gazowej wysokiego ciśnienia Łódź-Sieradz ułatwia gazyfikację gminy. Mimo to, obecnie jedynie 17,5% gospodarstw korzysta z gazociągu. Pozostali mieszkańcy gminy zaopatrują się w gaz z butli gazowych.

Od 2002 roku, ze względów ekonomicznych, gmina zaprzestała działań inwestycyjnych w zakresie dalszej gazyfikacji. Od tego czasu rozwój sieci gazowej opiera się na współpracy gminy z gazownią.

6.3. Gospodarka ściekowa (stan na 31.XII.2007)

Gmina Dobroń nie posiada zintegrowanego systemu odprowadzania i utylizacji ścieków.

Na mocy „Porozumienia w sprawie ochrony wód dorzecza Warty”, zobowiązała się likwidować powstające na jej terenie źródła zanieczyszczeń wody.

Gmina posiada własną mechaniczno-biologiczną oczyszczalnię ścieków o przepustowości 350 m³/d wraz z urządzeniami towarzyszącymi. Większość nieruchomości na terenie gminy nie jest jeszcze podłączona do systemu kanalizacyjnego – korzysta z niej jedynie ok. 23% ludności gminy. Od kilku lat jednak gmina sukcesywnie rozwija sieć kanalizacji sanitarnej.

Stan techniczny dotychczasowej infrastruktury jest bardzo dobry ze względu na stosunkowo krótki czas eksploatacji, a także zastosowane technologie i materiały.

6.4. Sieć teleinformatyczna i energetyczna (stan na 31.XII.2007)

W chwili obecnej wszystkie sołectwa są podłączone do sieci telekomunikacyjnej, a wybudowana w 1992 roku automatyczna centrala telefoniczna w Dobroniu jest sukcesywnie rozbudowywana (w miarę potrzeb) i nadal doskonale spełnia swoje zadanie.

Wprowadzenie do powszechnego użytku telefonów komórkowych sprawiło, iż praktycznie każdy mieszkaniec gminy pozostaje w zasięgu usług telefonicznych. Na terenie gminy znajdują się stacje przekaźnikowe wszystkich 3 operatorów sieci komórkowych.

Około 2/3 mieszkańców gminy ma możliwość podłączenia się do Internetu. Dostęp przez sieci komórkowe jest dostępny praktycznie dla każdego mieszkańca.

Sieć energetyczna średniego i niskiego napięcia jest stosunkowo dobrze rozwinięta, ale ze względu na intensywny rozwój budownictwa mieszkaniowego, mimo budowy nowych stacji trafo, zdarzają się spadki napięcia, spowodowane głównie wiekiem istniejącej.

Rozbudowa sieci energetycznej nie nadąża jednak za rozwojem budownictwa mieszkaniowego oraz produkcyjno-usługowego, co niekorzystnie wpływa na warunki rozwoju w gminie. W chwili obecnej, rozwój sieci energetycznej opiera się na współpracy gminy z zakładem energetycznym.

Istnieje możliwość podłączenia do sieci energetycznej Polskich Kolei Państwowych, ale dotyczy to jedynie terenów znajdujących się w bliskiej odległości od torów kolejowych.

Na terenie gminy nie produkuje się dotychczas energii ze źródeł odnawialnych, ale podejmowane były próby budowy elektrowni wodnej w Talarze oraz planowana jest budowa prywatnej elektrowni wiatrowej.

6.5. Gospodarka odpadami

Gmina nie posiada własnego wysypiska śmieci. Pomimo braku własnego składowiska, na terenie gminy dość dobrze funkcjonuje system zbiórki odpadów stałych. Nieczystości z terenu gminy wywożone są do Bełchatowa. Mieszkańcy gminy korzystają również z kontenerów ustawionych w miejscach największych zbiorowisk ludzkich.

Poza tym prowadzona jest selektywna zbiórka odpadów obejmująca swym zasięgiem cały teren gminy Dobroń. Zbierane są odpady z tworzyw sztucznych (butelki PET) oraz stłuczka szklana biała i kolorowa. Ponadto 2 razy w roku prowadzona jest w całej gminie objazdowa zbiórka odpadów wielkogabarytowych, podczas których zbierane są m. in. zużyty sprzęt AGD i RTV, zużyte opony, baterie i akumulatory. Zebrane odpady przekazywane są do sortowni i dalszej utylizacji. Rozwiązanie to w dużym stopniu zapobiega wyrzucaniu śmieci do lasów, rowów lub tworzenie dzikich wysypisk śmieci

6.6. Drogownictwo (stan na 31.XII.2007)

Gmina posiada dobre połączenia drogowe. Przebiegająca przez środek gminy droga krajowa nr 14 zapewnia możliwość dogodnej komunikacji ze wszystkimi regionami kraju. Sytuację dodatkowo poprawi planowany przebieg oraz skrzyżowanie dróg S-8 i S14.

Przez teren gminy przebiegają 2 drogi powiatowe, które na większości odcinków są drogami asfaltowymi.

Stosunkowo dobrze rozwinięta jest także sieć dróg gminnych, wśród których ponad 60% stanowią drogi asfaltowe. Pozostałe 40% to drogi nieutwardzone, polne i leśne. Wszystkie drogi utrzymywane są w należyтым stanie, a wszelkie większe uszkodzenia

naprawiane są na bieżąco. Gmina posiada własny sprzęt zarówno do doraźnej naprawy, jak i utrzymania dróg w okresie zimowym.

Corocznie, w miarę możliwości, remontowane lub budowane są niedługie odcinki dróg asfaltowych, zwłaszcza do miejsc, które charakteryzują się dynamicznym rozwojem budownictwa mieszkaniowego.

6.7. Bezpieczeństwo

Bezpieczeństwo mieszkańców Gminy Dobroń realizowane jest w dwóch obszarach:

- w zakresie ochrony na wypadek wystąpienia pożaru oraz klęsk żywiołowych przez Ochotnicze Straże Pożarne, działające pod nadzorem Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Pabianicach
- w zakresie bezpieczeństwa publicznego przez posterunek policji w Piątkowisku działający pod nadzorem Komendy Powiatowej Policji w Pabianicach

Na terenie gminy działa 8 jednostek OSP (Dobroń, Chechło, Markówka, Ldzań, Mogilno, Morgi, Róża i Orpelów). OSP z Dobronia oraz Chechła działają w ramach „Krajowego Systemu Ratownictwa Gaśniczego” – posiadają wyszkolonych strażaków-ratowników i są wyposażone w sprzęt pozwalający prowadzić działania w zakresie zapobiegania, gaszenia i likwidacji skutków pożarów, ratownictwa technicznego, ratownictwa drogowego oraz ratownictwa przedmedycznego. Pozostałe OSP mogą prowadzić działania jedynie w zakresie gaszenia pożarów.

Jednostki OSP spełniają także inne społecznie ważne funkcje, w tym:

- pomoc w sytuacjach kryzysowych, w tym udział w akcjach ratowniczych przeprowadzanych w czasie zagrożeń ekologicznych oraz innych klęsk i zdarzeń
- informacyjne – informowanie ludności o istniejących zagrożeniach pożarowych i ekologicznych oraz sposobu ochrony przed nimi
- kulturalne, oświatowe i sportowe – upowszechnianie kultury fizycznej i sportu oraz prowadzenie działalności kulturalnej i oświatowej
- prewencyjno-porządkowe
- integracyjne i wspomagające rozwój społeczności lokalnych

Każda OSP posiada strażnicę, która wymaga ciągłego podnoszenia standardu wyposażenia.

STRATEGIA ROZWOJU GMINY DOBRÓŃ NA LATA 2008-2015

Pojawienie się nowych form przestępczości, w tym ekologicznej i elektronicznej oraz wzrost przestępczości pospolitej wymaga zacieśnienia współpracy z policją w zakresie poprawy bezpieczeństwa mieszkańców oraz wspierania działań mających na celu usunięcie lub ograniczenie zagrożeń.

W gminie Dobroń, jako jednej z pierwszych gmin w Polsce, uruchomiono system obserwacji satelitarnej, który umożliwi obserwację dowolnego miejsca na terenie gminy przy pomocy specjalnych kamer. Sprzyja to podniesieniu ogólnego bezpieczeństwa na terenie gminy. Prowadzone są działania zmierzające do świadczenia usług obserwacji w innych gminach, gdyż system umożliwia obserwację dowolnego miejsca na świecie.

7. Budżet gminy

Rok	Dochody					Wydatki		
	ogółem	Własne	w tym			ogółem	w tym:	
			Subwencje		Dotacje		majątkowe	bieżące
			Ogólna	Oświatowa				
2004	9 405 449	4 590 152	831 673	2 779 885	1 203 739	9 412 240	804 681	8 607 559
2005	10 461 121	4 938 150	1 085 694	2 767 077	1 670 200	10 498 810	828 274	9 670 536
2006	12 163 735	5 717 021	1 160 741	2 932 890	2 353 083	11 853 353	909 685	10 943 668
2007 I półrocze	7 536 738	3 760 252	499 842	2 007 360	1 269 283	6 903 481	619 144	6 284 337

Wykonanie w zł

Rok	Środki na inwestycje		
	Własne	zewnętrzne, w tym:	
		Dotacje	Pożyczki
2004	727 681	-	77 000
2005	828 274	-	-
2006	909 685	-	-
2007 – I półrocze	248 839	-	370 305

Zaobserwować można stały wzrost dochodów własnych gminy, co w dużej mierze związane jest ze wzrostem przychodów uzyskiwanych z udziału gminy w podatku dochodowym od osób fizycznych. Taka sytuacja jest wynikiem intensywnego rozwoju budownictwa mieszkaniowego oraz rozwoju przedsiębiorczości.

W 2006 roku udało się uzyskać nadwyżkę dochodów nad wydatkami. Sytuacja taka ma szansę powtórzyć się także w latach następnych. Świadczy to o racjonalnej gospodarce finansowej w gminie.

Mimo powyższego, niezbędnym wydaje się aplikowanie do funduszy zewnętrznych (głównie środków pomocowych Unii Europejskiej), które pozwolą z wielokrotnie potencjał inwestycyjny gminy i przyczynić się do jej szybszego rozwoju. Dotychczas sytuacja

finansowa gminy, wynikająca z intensywnych inwestycji w latach 90, jak również ograniczone możliwości pozyskiwania środków zewnętrznych nie pozwalały na skorzystanie ze środków okresu programowania na lata 2004-2006.

V. Analiza zasobów gminy i otoczenia zewnętrznego (SWOT)

Jest to metoda diagnozy sytuacji społeczności lokalnej. Nazwa techniki pochodzi od pierwszych liter angielskich słów:

S	Strengths	Silne strony	Zasoby Gminy
W	Weaknesses	Słabe strony	Zasoby Gminy
O	Opportunities	Szanse	Otoczenie gminy
T	Threats	Zagrożenia	Otoczenie gminy

Technika ta ocenia zarówno wewnętrzne jak i zewnętrzne czynniki, mogące mieć wpływ na powodzenie planu strategicznego. Stanowi zatem użyteczną pomoc prowadzącą do dokonania analizy zasobów i otoczenia gminy oraz określenia priorytetów jej rozwoju.

W celu uzyskania jasnej analizy traktuje się silne i słabe strony jako czynniki wewnętrzne z punktu widzenia społeczności lokalnej, a szanse i zagrożenia jako czynniki zewnętrzne, znajdujące się w bliższym i dalszym otoczeniu, na które gmina nie ma bezpośredniego wpływu.

Analiza SWOT dla Gminy Dobroń stworzona została we współpracy z Władzami Gminy oraz zweryfikowana podczas konsultacji społecznych.

1. Analiza ogólna

Silne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Korzystne położenie geograficzne - bliskość Aglomeracji Łódzkiej (duży rynek zbytu, zwłaszcza na produkty rolne) • Dobre połączenia drogowe i kolejowe • Bliskość pasażerskiego portu lotniczego im. Wł. Reymonta w Łodzi • Walory przyrodnicze gminy – czyste powietrze oraz zespoły przyrodniczo-krajobrazowe • Korzystne ukształtowanie terenu gminy	<ul style="list-style-type: none"> • Stosunkowo niewielki kapitał lokalny • Niedostatecznie rozwinięta infrastruktura (energia elektryczna, kanalizacja, gaz) • Niewystarczająca promocja gminy • Ograniczona chłonność rynku lokalnego • Niewykorzystany zabytkowy drewniany młyn w Talarze (Ldzań) • Brak planu zagospodarowania przestrzennego na części gminy

STRATEGIA ROZWOJU GMINY DOBRÓŃ NA LATA 2008-2015

<ul style="list-style-type: none"> • Atrakcyjne pod względem turystycznym i rekreacyjnym środowisko przyrodnicze • Dogodne warunki dla rozwoju inwestycji • Dostępność terenów dla rozwoju indywidualnego budownictwa mieszkaniowego • Korzystna struktura demograficzna ludności • Dbałość o współpracę z sąsiadującymi gminami, powiatem oraz gminą partnerską • Wolne zasoby siły roboczej • Ośrodek o długoletniej tradycji i kulturze	<ul style="list-style-type: none"> • Słabo rozwinięta agroturystyka • Nieduża liczba ścieżek i szlaków rowerowych • Słabo rozwinięta baza hotelowa i gastronomiczna • Niedoinwestowanie obiektów stanowiących dziedzictwo kulturowe • Niska innowacyjność sektora małych i średnich przedsiębiorstw • Niska klasa gleb i duże rozdrobnienie gospodarstw rolnych • Niski stan techniczny na części dróg powiatowych
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Plany budowy drogi S-8 oraz S-14, węzła dróg S-8 i S-14 oraz budowy terminala cargo na lotnisku w Łasku • Dostępność środków na rozwój infrastruktury technicznej oraz rozwój obszarów wiejskich z funduszy strukturalnych UE oraz innych źródeł zewnętrznych • Rozwój współpracy międzygminnej (w tym udział w tworzonej się sieci współpracy lokalnej w ramach programu LEADER) w zakresie rozwoju infrastruktury technicznej, społecznej oraz ogólnego rozwoju • Rosnący popyt na działki przeznaczone pod budownictwo mieszkaniowe • Wzrost innowacyjności lokalnych przedsiębiorstw dzięki wykorzystywaniu środków UE • Rozwój współpracy zagranicznej • Rozwój agroturystyki • Rosnący poziom świadomości ekologicznej społeczeństwa • Rozwój Internetu i zaawansowanych technologii • Wykorzystanie potencjału mediów dla polepszenia komunikacji społecznej i wiedzy mieszkańców	<ul style="list-style-type: none"> • Niestabilna sytuacja polityczno-gospodarcza i społeczna w kraju • Potencjalny ubytek ludności i ujemny przyrost naturalny, emigracja zarobkowa młodych • Rosnąca konkurencja otaczających regionów • Zwiększenie ilości zadań zleconych gminom, bez odpowiedniego wsparcia finansowego • Długotrwałe procedury przy pozyskiwaniu środków unijnych • Brak ochrony polskiego rynku, napływ tanich produktów z zagranicy • Wysokie obciążenia podatkowe przedsiębiorców oraz wysokie koszty tworzenia nowych stanowisk pracy • niespójne i skomplikowane prawo oraz niezajomość przepisów wśród społeczeństwa • Słaba infrastruktura techniczna kraju (lotniska, autostrady, drogi krajowe) • Zwiększające się poczucie braku bezpieczeństwa i ogólny spadek zaufania dla władz • Rozwój patologii społecznych

2. Analiza głównych problemów

Przeprowadzona analiza SWOT umożliwiła wskazanie głównych problemów rozwoju społeczno – gospodarczego gminy, których usunięcie lub co najmniej złagodzenie ich negatywnych skutków wymagać będzie podjęcia przez władze samorządowe systematycznych i skoordynowanych działań. W przeciwnym wypadku narastać będą dysproporcje nie tylko w stosunku do innych gmin, ale również pomiędzy wybranymi obszarami oraz częściami społeczności w ramach gminy Dobroń, co może doprowadzić do powstawania napięć, konfliktów oraz barier rozwojowych.

Zidentyfikowane głównie problemy Gminy Dobroń to:

- słabo rozwinięta baza gastronomiczno – hotelowa i agroturystyczna oraz niewielkie wykorzystane walorów turystycznych i rekreacyjnych
- niska klasa gleb i duże rozdrobnienie gospodarstw rolnych
- stosunkowo mało rozwinięta infrastruktura (energia, kanalizacja, gaz)
- odpływ młodych i wykształconych osób poszukujących pracy oraz lepszych warunków życia poza terenem gminy
- niska innowacyjność sektora małych i średnich przedsiębiorstw

VI. Plan operacyjny dla strategii rozwoju gminy Dobroń

Przedstawiony plan operacyjny jest wynikiem wspólnych prac Władz Gminy, przy współudziale mieszkańców oraz konsultantów firmy MSR z Łodzi. Ich zadaniem była weryfikacja zapisów strategii gminy z 1997 r. (aktualizowanej w 2003 r.) oraz zaproponowanie nowych zadań, odpowiadających aktualnym aspiracjom mieszkańców gminy oraz potrzebom związanym z aplikowaniem po fundusze strukturalne Unii Europejskiej. Rolą konsultantów MSR było wspieranie procesu weryfikacji strategii poprzez stosowanie odpowiednich narzędzi i technik pracy grupowej, proponowanie nowych rozwiązań oraz eksperckie opracowanie zapisów w planach operacyjnych. Niniejsza strategia posiada strukturę ułatwiającą jej wdrażanie i systematyczną aktualizację.

1. Misja gminy

Misja Gminy wskazuje nadrzędny kierunek jej długofalowego rozwoju. Stanowi ona zatem swoistą wizytówkę gminy oraz czynnik integrujący lokalną społeczność wokół zasadniczych

dla rozwoju gminy spraw. Jest przesłaniem będącym podstawą podtrzymywania istniejących i tworzenia nowych, silnych więzi społecznych pomiędzy mieszkańcami gminy oraz ich różnymi środowiskami i reprezentacjami.

Misja gminy Dobroń

Zapewnienie zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego gminy oraz stworzenie środowiska przyjaznego dla mieszkańców i każdego kto chciałby tu mieszkać, pracować, inwestować i odpoczywać

2. Kierunki rozwoju

Kierunki rozwoju to obszary mogące stać się „kołami zamachowymi” dla dalszego rozwoju gminy, mające stać się w perspektywie kilku lub kilkunastu lat czynnikami dynamizującymi jej rozwój. W wyniku prac warsztatowych i analiz strategicznych wyodrębniono następujące strategiczne kierunki rozwoju Gminy Dobroń.

- Kierunek rozwoju I - Przedsiębiorczość
- Kierunek rozwoju II - Turystyka i rekreacja
- Kierunek rozwoju III - Infrastruktura techniczna
- Kierunek rozwoju IV - Środowisko
- Kierunek rozwoju V - Społeczeństwo
- Kierunek rozwoju VI - Zarządzanie gminą
- Kierunek rozwoju VII - Rolnictwo

3. Cele strategiczne

Cele te są celami kierunkowymi (odpowiadają na pytanie: *co chcemy osiągnąć?*) i długofalowymi, o terminie realizacji sięgającym 10 lat. Wyznaczają kierunek działania podmiotów życia społecznego i gospodarczego gminy

4. Cele operacyjne

Cele te dotyczą średniego horyzontu czasowego (3-5 lat). Odpowiadają na pytanie: *w jaki sposób osiągnąć cele strategiczne?*, wskazują zatem określone narzędzia i sposoby realizacji celów strategicznych na poziomie poszczególnych zadań.

5. Zadania

Zadania to konkretne działania służące realizacji celów. Są one podstawą wdrażania strategii rozwoju, posiadają więc określone ramy organizacyjne. Część zadań w swej treści oraz zakresie działania może służyć realizacji różnych celów strategicznych bądź operacyjnych. Mówiąc o zadaniach mamy na myśli nie tylko zadania inwestycyjne, rozwijające infrastrukturę techniczną i komunalną. W niniejszej strategii zawarto także zadania „miękkie”, dotyczące inwestycji niematerialnych (w człowieka), czyli działania ze sfery społecznej, kulturalnej i edukacyjnej.

Stworzone plany operacyjne kładą istotny akcent na zrównoważony rozwój Gminy Dobroń. Jest on rozumiany jako proces, w którym następuje integrowanie działań politycznych, gospodarczych, społecznych i przestrzennych z zachowaniem równowagi przyrodniczej. Zrównoważony rozwój ma na celu równoważenie szans w dostępie do środowiska zarówno współcześnie żyjącego społeczeństwa, jak również przyszłych pokoleń.

Niniejsza strategia rozwoju nie ogranicza się w swych zapisach tylko do zadań realizowanych bezpośrednio przez Urząd Gminy. Strategia uwzględnia także zadania, które z powodzeniem mogą być realizowane w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego bądź też zlecane (kontraktowane) innym podmiotom (np. organizacjom pozarządowym). Obydwa rozwiązania zdobywają coraz większą popularność na wszystkich szczeblach samorządowych, zwłaszcza w okresie ciągłych niedoborów finansów publicznych. Umożliwiają realizację ustawowych zadań gminy bez nadmiernego obciążania budżetu lokalnego.

Część zadań stanowi jednorazowe przedsięwzięcia, część działań posiada charakter cykliczny, a inne zadania strategii zostały sformułowane jako ciągłe. Konsekwentna realizacja tych zadań będzie miała znaczący wpływ na rozwój gospodarczy i społeczny Gminy Dobroń w najbliższych latach.

Każdą strategię rozwoju powinny charakteryzować dwie główne cechy – elastyczność oraz ciągłość. Oznacza to, że cele i zadania zawarte w strategii powinny być stale monitorowane i weryfikowane w zależności od zmieniającego się otoczenia zewnętrznego, jak również zasobów gminy. Jest to podstawowy element procesu wdrażania planu strategicznego. Możliwość wprowadzania zmian w Strategii, regularna aktualizacja ma zachować ciągłość jej realizacji, świadczyć o tym, iż strategia „żyje”, dzięki czemu możliwe staje się osiągnięcie celów przyjętych w trakcie jej tworzenia. Tylko w takiej sytuacji można mówić o sukcesie planowania strategicznego na szczeblu lokalnym.

Strategia Rozwoju Gminy Dobroń na lata 2008-2015 posiada ścisłą korelację z kluczowym dokumentem planistycznym na szczeblu regionalnym – Strategią Rozwoju Województwa na lata 2007-2020, a także uwzględnia założenia Regionalnego programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2007-2013. Jest to dokument zasadniczy dla pozyskiwania przez gminę środków europejskich.

Strategia ukazuje ponadto powiązania z Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 oraz Programem Operacyjnym kapitał Ludzki na lata 2007-2013.

Zasadnicze zmiany powyższych dokumentów mogą wymagać dostosowania do nich zapisów Strategii Rozwoju Gminy Dobroń na lata 2008-2015.

VII. Kierunek rozwoju I - Przedsiębiorczość

1. Cel strategiczny - Rozwój lokalnej przedsiębiorczości

1.1. Wspieranie działań na rzecz rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości

- Podejmowanie działań we współpracy z różnymi organizacjami na rzecz organizowania szkoleń dla małych i średnich przedsiębiorstw z terenu gminy oraz osób chcących otworzyć własną działalność gospodarczą
- Zorganizowanie w gminie sprawnego systemu informacji gospodarczej
- Zwiększenie promocji gminy na zewnątrz
- Wspieranie różnorodnych form edukacyjnych w zakresie przedsiębiorczości w gimnazjum oraz liceum
- Inicjowanie działań dążących do założenia pro-rozwojowej organizacji pozarządowej umożliwiającej gminie pozyskiwanie środków zewnętrznych na rozwój przedsiębiorczości

1.2. Tworzenie oferty terenów i obiektów przeznaczonych do inwestowania

- Sporządzenie dokładnej inwentaryzacji wolnych terenów i obiektów inwestycyjnych w skali całej gminy
- Kompleksowe uzbrajanie terenów przeznaczonych pod inwestycje – wykorzystywanie możliwości partycypacji podmiotów prywatnych
- Szerokie rozpowszechnienie umowy o współpracy z gminą Dörpen w celu nawiązania kontaktów i współpracy przez zakłady produkcyjne z terenu gminy Dobroń

VIII. Kierunek rozwoju II – Turystyka i rekreacja

2. *Cel strategiczny - Poprawa atrakcyjności turystycznej i rekreacyjnej*

2.1. Opracowanie strategii rozwoju turystyki wiejskiej na terenie gminy

2.2. Stymulowanie rozwoju infrastruktury turystycznej, rekreacyjnej i sportowej w gminie

- Pozyskiwanie funduszy zewnętrznych na rozwój turystyki, kultury i sportu w gminie – współpraca partnerów samorządowych, społecznych i gospodarczych
- Rozwój nowych tras rowerowych i pieszych oraz integracja dotychczas istniejących w powiatowy i regionalny system tras turystycznych
- Dalsze tworzenie w gminie ścieżek edukacyjnych (przyrodniczych, historycznych, regionalnych) jako stały element edukacji dzieci i młodzieży (turystyka edukacyjna)
- Wyznaczenie w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego nowych terenów turystycznych i rekreacyjnych, z zachowaniem zasad ochrony środowiska naturalnego
- Wspieranie rozwoju bazy noclegowej w gminie
- Kontynuacja prac przy rewaloryzacji istniejącego parku gminnego

2.3. Intensyfikacja działań służących rozwojowi agroturystyki

- Stworzenie preferencji dla osób rozpoczynających działalność agroturystyczną i podnoszących standard gospodarstw agroturystycznych

IX. Kierunek rozwoju III – Infrastruktura techniczna

3. *Cel strategiczny - Rozwój i poprawa funkcjonowania infrastruktury technicznej*

3.1. Rozwój infrastruktury wodno-kanalizacyjnej

- Całkowicie wyposażyć w sieć wodociagową wszystkie sołectwa
- Zakończyć rozbudowę oczyszczalni ścieków
- Skanalizować zbiorowo rozwojowe miejscowości o zwartej zabudowie

- Wspierać budowę przydomowych oczyszczalni na terenach posiadających luźną zabudowę

3.2. Poprawa lokalnych warunków komunikacyjnych

- Modernizacja i remonty dróg
- Budowa dróg
- Budowa ulic na osiedlach mieszkaniowych
- Budowa chodników
- Budowa i remont przystanków komunikacji zbiorowej
- Utrzymanie przynajmniej obecnego poziomu obsługi ludności przez komunikację zbiorową

3.3. Usprawnienie systemu gospodarki odpadami

- Objęcie systemem odbioru odpadów wszystkich mieszkańców gminy
- Podjęcie działań zmierzających do zmniejszenia ilości składowanych odpadów komunalnych poprzez doskonalenie systemu segregacji odpadów
- Organizacja imprez, festynów, happeningów i konkursów o charakterze międzygminnym, propagujących i krzewiących wartości ekologiczne wśród dzieci i dorosłych

3.4. Rozwój infrastruktury społeczeństwa informacyjnego

- Tworzenie i rozbudowa lokalnych sieci infrastruktury teleinformatycznej
- Upowszechnienie stosowania technik społeczeństwa informacyjnego w pracy instytucji publicznych
- Tworzenie publicznych punktów dostępu do Internetu

3.5. Modernizacja i poprawa funkcjonowania systemu energetycznego

- Rozbudowa oświetlenia ulicznego
- Reelektryfikacja miejscowości, w których źle funkcjonują systemy przesyłowe energii elektrycznej

3.6. Rozszerzenie i poprawa usług telekomunikacyjnych

- Wspieranie budowy nowych linii kablowych w sołectwach i modernizacji już istniejących
- Wspieranie rozbudowy oraz rozbudowa sieci teleinformatycznej

X. Kierunek rozwoju IV - Środowisko

4. Cel strategiczny - Ochrona środowiska naturalnego

4.1. Właściwe użytkowanie, ochrona i kształtowanie żywych zasobów przyrody

- Zachowanie lasów jako najważniejszego składnika równowagi ekologicznej.
- Promowanie dolesień nieużytków rolnych i gruntów słabych klas bonitacyjnych

4.2. Ochrona gleb przed degradacją

- Pomoc mieszkańcom w podpisywaniu umów z przedsiębiorstwami komunalnymi na wywóz nieczystości stałych
- Przeprowadzanie okresowych inwentaryzacji dzikich wysypisk śmieci i ich likwidacja
- Preferowanie lokalizacji podmiotów gospodarczych o technologiach małodopadowych i bezodpadowych lub stosujących zamknięte obiegi wody
- Propagowanie akcji sprzątania gminy w ramach ogólnopolskiej akcji „Sprzątania świata”
- Propagowanie współpracy z firmami wywozącymi śmieci z terenów letniskowych

4.3. Ochrona zasobów wód powierzchniowych

- Właściwa konserwacja urządzeń melioracyjnych będących w nadzorze Gminnej Spółki Wodnej
- Dalsze utrzymywanie drożności rowów melioracyjnych
- Realizacja programu gospodarki ściekowej w gminie
- Monitoring wód rzeki Pałusznicy oraz wód podziemnych dla ujęcia w Markówce

4.4. Ochrona powietrza atmosferycznego

- Wspieranie modernizacji technik spalania i przechodzenia na techniki ekologiczne bezpieczniejsze

4.5. Realizacja programu usuwania i utylizacji pokryć dachowych i innych elementów zawierających azbest (np. eternit)

XI. Kierunek rozwoju V - Społeczeństwo

5. *Cel strategiczny – Poprawa jakości życia mieszkańców*

5.1. Poprawa bazy lokalowej oraz poziomu wyposażenia szkół gminnych

- Doposażanie szkół w sprzęt komputerowy i inne pomoce naukowe
- Rozwój Internetu i sieci komputerowych w szkołach i bibliotekach gminnych
- Ciągła modernizacja i renowacja budynków szkolnych
- Dalsza realizacja programu budowy sal gimnastycznych w każdej szkole

5.2. Wzrost poziomu bezpieczeństwa socjalnego i publicznego mieszkańców

- Prowadzenie i wspieranie działań zmierzających do zabezpieczenia potrzeb socjalnych mieszkańców gminy, w tym rozwój usług opiekuńczych i terapeutycznych skierowanych do dzieci z rodzin patologicznych, osób starszych i niepełnosprawnych
- Wspieranie rozwoju niepublicznych placówek podstawowej opieki zdrowotnej w gminie
- Dalsza realizacja programu edukacji zdrowotnej z uwzględnieniem profilaktyki uzależnień w szkołach podstawowych i gimnazjalnych
- Systematyczny wzrost poziomu wyposażenia Ochotniczych Straży Pożarnych w gminie
- Doskonalenie systemu zarządzania kryzysowego w gminie – współdziałanie władz gminy z właściwymi podmiotami w zakresie ratowania życia i zdrowia obywateli w przypadku wystąpienia klęsk żywiołowych (pożary, powodzie), wypadków drogowych, awarii technicznych oraz innych miejscowych zdarzeń

5.3. Podejmowanie działań ułatwiających osobom bezrobotnym i pracującym podwyższenie kwalifikacji zawodowych oraz rozwój przedsiębiorczości młodzieży

- Wspieranie osób bezrobotnych w zakresie aktywnego poszukiwania pracy
- Wspieranie procesu kształcenia ustawicznego osób dorosłych – pomoc władz gminy w organizacji kursów i szkoleń doskonalących oraz przekwalifikowujących dla pracujących i bezrobotnych mieszkańców gminy

5.4. Wspieranie i rozwój aktywności społecznej mieszkańców gminy, w tym dzieci i młodzieży

- Doskonalenie form współpracy władz gminy z lokalnymi organizacjami pozarządowymi
- Wspieranie organizacyjne i finansowe grup dzieci i młodzieży przejawiających inicjatywy społeczne oraz zainteresowanie lokalną samorządnością
- Zacieśnianie współpracy szkół gminnych na szczeblu krajowym i międzynarodowym – organizacja wspólnych projektów, imprez, wymiany młodzieży
- Rozszerzenie oferty zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży – stworzenie oferty uzupełniającej w stosunku do szkół

5.5. Kultywowanie i rozwój kultury

- Współdziałanie z Towarzystwem Przyjaciół Ziemi Dobrońskiej w podtrzymywaniu zwyczajów wiejskich regionu, kultywowania tradycji i rozwoju kultury
- Stwarzanie warunków dla młodzieży do uczestnictwa w imprezach kulturalnych, pracy w zespołach tanecznych i muzycznych działających przy Gminnym Ośrodku Kultury
- Rozbudowa Sali GOK na potrzeby prób orkiestry i zespołu

XII. Kierunek rozwoju VI – Zarządzanie gminą

6. Cel strategiczny - Doskonalenie zarządzania gminą

6.1. Podnoszenie kwalifikacji urzędników

- Kierowanie pracowników na szkolenia i kursy dotyczące administracji samorządowej
- Promowanie samokształcenia pracowników samorządowych,
- Kierowanie pracowników na studia podyplomowe i specjalistyczne kursy celem podnoszenia kwalifikacji

6.2. Poprawa przepływu informacji na zewnątrz i wewnątrz Urzędu Gminy

- Wdrożenie e-urzędu
- Dalsza modernizacja i doposażanie Urzędu Gminy

6.3. Działania na rzecz zwiększenia wpływów własnych do budżetu i z innych źródeł

- Urealnianie stawek podatków lokalnych
- Utrzymanie rentowności urządzeń wodociągowych oraz kanalizacyjnych i oczyszczających ścieki
- Tworzenie terenów budownictwa mieszkaniowego, przemysłowego i pod usługi

6.4. Działania na rzecz pozyskiwania zewnętrznych środków pomocowych na rozwój gminy

XIII. Kierunek rozwoju VII – Rolnictwo

7. Cel strategiczny - Rozwój obszarów wiejskich Gminy Dobroń

7.1. Poprawa efektywności ekonomicznej i produktywności gospodarki rolnej w gminie

- Wspieranie modernizacji istniejących gospodarstw rolnych
- Wspieranie procesu modernizacji i odnowienia parku maszynowego w gospodarstwach rolnych gminy

- Współpraca przy rozbudowie systemu doradztwa technologicznego, ekonomicznego, finansowego i prawnego dla rolników
- Promowanie wśród rolników nowych kierunków i technik upraw
- Wspieranie działań prowadzących do scalania gospodarstw rolnych
- Udzielanie pomocy doradczej i informacyjnej dla rolników aplikujących po fundusze strukturalne Unii Europejskiej oraz inne zewnętrzne źródła finansowania

7.2. Rozwój rynku szkoleń rolniczych i pozarolniczych

- Stworzenie i aktualizacja bazy instytucji prowadzących szkolenia dla rolników
- Stała identyfikacja i analiza potrzeb szkoleniowych i doradczych rolników w gminie Dobroń
- Stała współpraca środowisk i instytucji w organizacji szkoleń, seminariów i doradztwa rolniczego w gminie Dobroń
- Opracowanie i promocja oferty szkoleń dla rolników, w tym z tematyki pozarolniczej

7.3. Upowszechnianie rolnictwa ekologicznego w gospodarstwach o mniejszym areale i potencjale rolnym

- Pomoc rolnikom w uzyskiwaniu kredytów, pożyczek i funduszy zewnętrznych na rozwój gospodarstw ekologicznych
- Wsparcie rolników prowadzących gospodarstwa ekologiczne w uzyskiwaniu niezbędnych certyfikatów
- Organizacja szkoleń i doradztwa dla rolników produkujących i przetwarzających żywność ekologiczną
- Koordynacja przepływu informacji handlowej w celu zacieśniania współpracy producentów i odbiorców żywności ekologicznej

XIV. Wdrażanie Strategii Rozwoju Gminy Dobroń - rekomendacje

Wdrożenie Strategii Rozwoju Gminy Dobroń na lata 2008-2015 można rozpatrywać na trzech poziomach:

- organizacyjnym

- merytorycznym
- społecznym

Rekomendacje wdrożeniowe zawierają propozycje działań, których podjęcie może ułatwić wdrożenie zapisów strategii rozwoju oraz umożliwić ich stałe monitorowanie i dostosowywanie do zmieniających się warunków otoczenia społeczno-gospodarczego.

1. Poziom organizacyjny

Strategia Rozwoju Gminy Dobroń na lata 2008-2015 nie ogranicza się w swych zapisach tylko do zadań realizowanych bezpośrednio przez Urząd Gminy w Dobroniu. Strategia proponuje zadania, które stanowią wyzwania dla całej społeczności lokalnej i wszystkich instytucji i środowisk działających na rzecz rozwoju gminy. Taka zasada partnerstwa i współpracy jest jednym z fundamentalnych elementów polityki strukturalnej Unii Europejskiej. Jednak wdrażanie Strategii, zawierającej zadania będące w kompetencjach wielu lokalnych i ponadlokalnych instytucji, organizacji i środowisk, wymaga ścisłej koordynacji i współpracy pomiędzy zainteresowanymi stronami. Stąd też efektywność realizacji zadań wyodrębnionych w Strategii, w dużej mierze będzie zależała od instytucji zarządzającej jej wdrażaniem – Urzędu Gminy w Dobroniu. Ma to szczególnie istotne znaczenie w przypadku pozyskiwania środków z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej, gdzie preferowane będą działania rozwiązujące problemy zasadnicze dla społeczności lokalnej. Przy realizacji takich projektów niezbędne jest porozumienie i współpraca pomiędzy partnerami, określenie wspólnych koncepcji realizacyjnych oraz przygotowanie odpowiedniej dokumentacji.

2. Poziom merytoryczny

Poziom merytoryczny obejmuje faktyczny element wdrażania i monitorowania zadań zapisanych w Strategii Rozwoju Gminy Dobroń, przegląd zapisów Strategii i ich aktualizację. W konsekwencji systematycznych działań wdrożeniowych i monitorujących osiągnięte zostaną cele operacyjne (średniookresowe) i strategiczne (długookresowe).

Na poziomie merytorycznym ważną rolę przypisuje się Konwentowi Strategicznemu, czyli reprezentacji lokalnych środowisk społecznych i gospodarczych, która powinna stać się swoistym komitetem monitorującym proces wdrażania Strategii. Tym samym Konwent będzie wsparciem merytorycznym dla Urzędu Gminy, będącego instytucją zarządzającą

wdrażaniem Strategii. Rolę Konwentu Strategicznego Gminy Dobroń powierzono Radzie Gminy Dobroń.

2.1. Przeglądy strategiczne i aktualizacja Strategii

Przeglądy strategiczne powinny być realizowane cyklicznie, np. we wrześniu każdego roku, przed formułowaniem wniosków do budżetu gminy na rok kolejny. Na tych corocznych spotkaniach Konwentu Strategicznego (Rady Gminy) następować będzie dyskusja nad proponowaną listą priorytetów do realizacji na rok kolejny. Wybór zadań do realizacji powinien następować według określonych kryteriów.

Radni, przy wyborze zadań do realizacji, powinni brać pod uwagę zarówno nowe oczekiwania społeczności lokalnej i określonych grup społecznych, jak również zmieniające się czynniki środowiska zewnętrznego, np. nowe uregulowania prawne, społeczno-ekonomiczne czy nowe możliwości pozyskiwania środków zewnętrznych. Dlatego też przy wyborze proponowanych do realizacji zadań na rok kolejny, Radni powinni uwzględniać nie tylko istniejące zapisy Strategii Rozwoju Gminy Dobroń, ale także nowe, nie ujęte w niej zadania. Sprawozdanie ze spotkań wskazywać powinno priorytety w zakresie realizacji zadań przez Urząd Gminy w kolejnym roku budżetowym.

Przykładowe kryteria wyboru zadań priorytetowych:

POTRZEBA REALIZACJI	Czy projekt jest potrzebny lub wymagany prawem? Jeśli tak to w jakim okresie czasu: natychmiast, w niedalekiej przyszłości czy za kilka lat?	0-10 punktów
DŁUGOTRWAŁOŚĆ EFEKTÓW	Jak długo projekt będzie przynosił pożądane efekty (tydzień, miesiąc, rok, dziesięć lat, kilkadziesiąt lat)?	0-10 punktów
ZGODNOŚĆ Z TENDENCJAMI	Czy projekt jest zgodny z aktualnymi lub przewidywanymi tendencjami społecznymi, gospodarczymi, politycznymi i technologicznymi?	0-10 punktów
POWSZECHNOŚĆ	Jaki procent osób potrzebujących tego projektu będzie z niego korzystać lub odbierać usługi?	0-10 punktów
PRZYGOTOWANIE DO REALIZACJI	Kiedy projekt może zostać rozpoczęty (natychmiast, wkrótce czy po upływie długiego czasu)?	0-10 punktów
AKCEPTACJA SPOŁECZNA	Czy realizacja projektu zyska akceptację społeczności lokalnej i partnerów? Czy nie będzie wywoływać konfliktów społecznych?	0-10 punktów

DOŚTĘPNOŚĆ FUNDUSZY NA REALIZACJĘ	Jakie są dostępne obecnie źródła finansowania projektu? Jaka jest szansa na finansowanie ze źródeł zewnętrznych?	0-10 punktów
SUMA maks.		70 punktów

Każde zadanie – w zależności od liczby otrzymanych punktów – przypisane może być do jednej z trzech kategorii:

- zadania priorytetowe – niezbędne i przygotowane do realizacji (punktacja: 70-47)
- zadania ważne – nieprzygotowane lub przygotowane, lecz nie wymagające natychmiastowej realizacji (punktacja: 46-24)
- zadania pozostałe – do realizacji w późniejszym okresie (punktacja: 23-0)

Lista zadań do realizacji na kolejny rok wyłoniona zostanie przez Konwent Strategiczny (Radę Gminy) spośród zadań priorytetowych.

2.2. Monitoring strategii

Monitoring służy badaniu i ocenie sposobu oraz efektywności dochodzenia do wyznaczonych celów i zadań, a także poziomu ich osiągnięcia.

Jest to stała i ciągła obserwacja ilościowych oraz jakościowych zmian pewnych określonych wielkości (wskaźników). Pozwala zatem na uzyskanie informacji zwrotnych na temat skuteczności i prawidłowości realizowanych zadań, zapewniając ich obiektywną ocenę. Wskazuje także która część Strategii lub sposób jej wdrażania wymaga wprowadzenia ewentualnych korekt lub zmian.

Przykładowe wskaźniki obejmować mogą m. in.:

1. Kierunek rozwoju I – Przedsiębiorczość

- wskaźnik ilości nowoutworzonych miejsc pracy
- wskaźnik ilości nowopowstałych przedsiębiorstw
- wskaźniki ilości, wartości oraz rodzaju inwestycji
- wskaźnik stopy i dynamiki bezrobocia
- wskaźnik ilości szkoleń dla przedsiębiorców i potencjalnych przedsiębiorców
- wskaźnik wartości środków na promocje gminy

2. Kierunek rozwoju II - Turystyka i rekreacja

- wskaźnik ilości turystów (np. osób korzystających z bazy turystycznej i rekreacyjnej)
- wskaźnik ilości nowych obiektów turystyczno-rekreacyjnych oddanych do użytku
- wskaźnik dochodów budżetu gminy z turystyki i agroturystyki
- wskaźnik liczby nowopowstałych ścieżek rowerowych i szlaków turystycznych
- liczba nowopowstałych sal gimnastycznych
- wskaźnik wartości pozyskanych środków na rozwój turystyki i rekreacji
- wskaźnik ilości gospodarstw agroturystycznych

3. Kierunek rozwoju III - Infrastruktura techniczna

- wskaźniki ilości wybudowanej lub zmodernizowanej infrastruktury
- wskaźnik liczby przyłączy do sieci (gaz, wodociąg, kanalizacja)
- wskaźnik udziału ludności korzystającej z sieci (gaz, wodociąg, kanalizacja)
- wskaźnik liczby utworzonych publicznych punktów dostępu do Internetu

4. Kierunek rozwoju IV – Środowisko

- wskaźnik ilości wytwarzanych odpadów komunalnych
- wskaźnik liczby mieszkańców objętych odbiorem odpadów komunalnych
- wskaźnik ilość odpadów komunalnych wykorzystanych gospodarczo do odpadów wytworzonych w ciągu roku
- wskaźnik wydatków inwestycyjnych na ochronę środowiska
- wskaźnik ilości dzikich wysypisk śmieci
- wskaźnik ilości gospodarstw posiadających pokrycia z eternitu

5. Kierunek rozwoju V – Społeczeństwo

- wskaźnik ilości zmodernizowanych i doposażonych placówek oświatowych
- wskaźnik liczby programów podnoszących kwalifikacje zawodowe dla osób dorosłych
- wskaźnik liczby programów aktywizujących bezrobotnych
- wskaźnik liczby przestępstw ogółem na terenie gminy w skali roku
- wskaźnik wysokości nakładów na zapewnienie bezpieczeństwa mieszkańców

- wskaźnik liczby organizacji pozarządowych działających na terenie gminy

6. Kierunek rozwoju VI - Zarządzanie gminą

- wskaźnik wartości pozyskanych środków pomocowych ogółem
- wskaźniki rozwoju współpracy z innymi gminami
- wskaźnik ilości usług urzędowych świadczonych drogą elektroniczną
- wskaźnik liczby osób korzystających z usług świadczonych drogą elektroniczną
- wskaźnik ilości szkoleń dla pracowników urzędu
- wskaźnik wzrostu wpływów własnych gminy

7. Kierunek rozwoju VII – Rolnictwo

- wskaźnik liczby rolników objętych systemem doradztwa rolniczego
- wskaźnik liczby gospodarstw uprawiających rolnictwo ekologiczne
- wskaźnik ilości zmodernizowanych gospodarstw rolnych

Wskazane byłoby, aby corocznie (np. do końca I kwartału), Konwent Strategiczny (Rada Gminy) spotykał się w celu monitorowania przebiegu realizacji zadań wyznaczonych do realizacji w roku poprzednim. Na spotkania te poszczególne instytucje powinny przygotować sprawozdania z realizacji wyznaczonych dla nich zadań i przekazywać je do Urzędu Gminy w Dobroniu (np. do stanowiska ds. koordynacji strategii). Konwent Strategiczny (Rada Gminy) na wiosennym spotkaniu monitorującym dokonywał będzie oceny zadań realizowanych w roku poprzednim bądź realizowanych obecnie, identyfikował będzie problemy, które ograniczyły bądź uniemożliwiły realizację zadań wyznaczonych oraz proponował niezbędne korekty i zmiany w zakresie tych zadań. Corocznie do końca kwietnia Wójt Gminy przygotowuje sprawozdanie z realizacji zadań zapisanych w Strategii Rozwoju. W sprawozdaniu, przedstawianym Radzie Gminy określa się zadania zrealizowane, wskazuje się zadania będące w toku realizacji oraz zadania zaplanowane do realizacji, lecz nie rozpoczęte. Wójt przedstawia również radnym zakres wydatkowanych środków na zrealizowane zadania (wraz ze wskazaniem źródeł finansowania) i przedstawia pod ocenę jakość ich realizacji.

3. Poziom społeczny

Poziom społeczny dotyczy upowszechniania zapisów Strategii Rozwoju Gminy Dobroń wśród społeczności lokalnej oraz pozyskiwania partnerów (lokalnych i zewnętrznych) dla realizacji zadań strategicznych.

3.1. Pozyskiwanie akceptacji społecznej dla zadań i projektów strategicznych

- Ścisła współpraca władz gminy z sektorem pozarządowym – organizacjami społecznymi (partnerstwo w realizacji zadań i pozyskiwaniu środków zewnętrznych)
- Ścisła współpraca władz gminy z sektorem gospodarczym (przedsięwzięcia publiczno-prywatne, wspólna promocja samorządu i przedsiębiorców, monitorowanie potrzeb lokalnych pracodawców)
- Ścisła współpraca władz gminy z instytucjami sektora turystyki i kultury, prowadzącymi działalność w gminie
- Systematyczne zamieszczanie informacji w mediach (lokalnych, regionalnych, Internecie) o podejmowanych zadaniach strategicznych i promocyjnych – tradycyjne konferencje prasowe, przygotowywanie notatek prasowych z realizowanych zadań, zapraszanie na imprezy lokalne i ponadlokalne)
- Spotkania publiczne z mieszkańcami gminy – przekazywanie obiektywnej informacji mieszkańcom oraz pozyskiwanie informacji zwrotnej (pomysły, sugestie mieszkańców, monitorowanie potrzeb mieszkańców gminy)

3.2. Uzyskiwanie poparcia zewnętrznego

- Kontakty z władzami powiatu pabianickiego i regionu łódzkiego, lobbying w instytucjach samorządowych na rzecz dużych przedsięwzięć lokalnych
- Kontakty z partnerami zewnętrznymi (np. zarządcy dróg publicznych, fundusze ochrony środowiska)
- Współpraca z organizacjami pozarządowymi regionu
- Pogłębianie kontaktów międzynarodowych w celu realizacji zadań wynikających ze strategii (gminy partnerskie, instytucje międzynarodowe)
- Kontakty z mediami (regionalne, krajowe) dotyczące podejmowanych zadań strategicznych i promocyjnych – nagłaśnianie sukcesów gminy